

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ ORTAK DERSLERE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu usul ve esaslar ile ortak dersler koordinatörlüğü tarafından her eğitim öğretim yılı için öğretim programları ile birlikte senato tarafından onaylanan derslerin Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'nde (ADÜ) yürütülmesinin düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu usul ve esaslar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesinin bütün programlarında yürütülen tüm ortak derslerde uygulanacak usul ve esaslara ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu usul ve esaslar, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitimi Yönetmeliği ile Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar'ın ilgili maddelerinde dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu usul ve esaslarda geçen;

- a) ADÜ: Aydın Adnan Menderes Üniversitesini,
- b) ADÜZEM: ADÜ Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezini,
- c) Birim: ADÜ bünyesinde yer alan Fakülte, Yüksekokul, Devlet Konservatuarı ve Meslek Yüksekokullarını,
- ç) Eğitim Portalı: ADÜZEM tarafından geliştirilmiş olan, öğrencilerin eğitim almak amacı ile yararlandıkları eğitim videoları ve ders materyallerini bünyesinde barındıran sistemi,
- d) Eş Zamanlı: Uzaktan işlenen derslerde dersin öğrencilerinin ve ilgili öğretim elemanının derse belirli bir gün ve saatte eğitim portalı üzerinden katılmalarını (senkron),
- e) Eş Zamansız: Uzaktan işlenen derslerde dersin öğrencilerinin ve ilgili öğretim elemanının derse belirli bir gün ve saate bağlı olmadan eğitim portalı üzerinden katılmalarını (asenkron),
- f) OBİS: ADÜ öğrenci bilgi sistemini,
- g) Ortak Dersler: Ortak dersler koordinatörlüğü tarafından önerilen ve senato tarafından onaylanan dersleri,
- ğ) Ortak Dersler Koordinatörü: Ortak derslerin koordineli bir şekilde yürütülmesinden sorumlu Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Rektörü tarafından görevlendirilen kişiyi,
- h) Ortak Dersler Koordinatörlüğü: Ortak derslerin koordineli bir şekilde yürütülmesinden sorumlu ve ortak dersler koordinatörü başkanlığındaki birimi,
- ı) Ortak Dersler Komisyonu: Derslerin planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi için ortak dersler koordinatörü başkanlığında ilgili bölüm başkanlığı/müdürlüklerin görevlendireceği kişilerden oluşan komisyonu,
- i) Ortak Dersler Sınav Komisyonu: Ortak dersler koordinatörü başkanlığında, sınavların planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi için kurulan, ortak dersler komisyonu ve ilgili bölüm başkanlığı/müdürlüklerin görevlendireceği kişiler ile Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezinin görevlendireceği kişilerden oluşan komisyonu,
- j) Rektör: ADÜ Rektörünü,
- k) Senato: ADÜ Senatosunu,
- l) YÖK: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığını,

m) 5/1 Dersleri: 2547 sayılı kanununun 5'inci maddesinin 1 bendinde tanımlanan Türk Dili, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Yabancı Dil ve İş Sağlığı ve Güvenliği derslerini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Derslerin Planlanması ve Yürütülmesi

Derslerin planlanması

MADDE 5 – (1) Ortak dersler koordinatörlüğü tarafından yürütülmesi planlanan dersler senatoya sunulur ve kabul edilmesinden sonra ortak dersler koordinatörlüğü internet sitesinden duyurulur.

(2) Ortak dersler kapsamına giren dersler, tamamen yüz yüze eğitim, tamamen uzaktan eğitim veya hem yüz yüze hem de uzaktan eğitim yoluyla planlanabilir.

(3) Uzaktan eğitim yoluyla verilen derslerin planlanması ve yürütülmesinde “Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar” dikkate alınır.

(4) Uzaktan öğretim yoluyla yürütülecek olan dersler eş zamanlı veya eş zamansız yöntemle Ortak Dersler Koordinatörlüğünün teklifi ve üniversite senatosunun kararıyla belirlenir.

Ders şubelerinin oluşturulması

MADDE 6 – (1) Yüz yüze eğitim yoluyla verilen ortak dersler için ihtiyaç duyulan şubeler, ortak dersler koordinatörlüğü veya sorumlu bölüm başkanlıkları ve merkez müdürlükleri tarafından oluşturulur.

(2) Uzaktan eğitim yoluyla verilen dersler için ADÜZEM tarafından ön lisans ve lisans programları için ayrı şubeler açılır.

(3) Bu şubelere, öğretim elemanı görevlendirme işlemi ilgili bölüm başkanlıkları ve merkez müdürlükleri tarafından yapılır.

(4) Birim dersliklerinin planlaması yapılırken ortak dersler kapsamına giren ve yüz yüze açılmış şubelerde bütün birimlerden öğrenci kayıtladığı göz önüne alınarak derslik istihdamında bu derslere öncelik verilir.

Derslerin yürütülmesi

MADDE 7 – (1) Ortak derslerin bu esaslar çerçevesinde koordineli bir şekilde yürütülmesinden ortak dersler koordinatörü sorumludur.

(2) Uzaktan eğitim yoluyla işlenen ortak derslerin şube sayısının fazla olması durumunda, ortak dersler haftanın her günü 08:00 ile 23:00 saatleri arasında yürütülebilir.

(3) Derslerin planlanmasından, yürütülmesinden ve değerlendirilmesinden ortak dersler komisyonu sorumludur. Ortak dersler komisyonu, eğitim portalının kullanımı hususunda öğretim elemanlarına eğitim vermekle yükümlüdür.

(4) Ortak dersler için görevlendirilen öğretim elemanları, görevlendirildikleri derslerin; okutulmasından, ders materyallerinin, örnek soruların ve sınav sorularının hazırlanmasından ve derslerle ilgili verilecek her türlü görevin yerine getirilmesinden bölüm başkanlıklarına / müdürlüklerine karşı sorumludur.

Eğitim dili yabancı dil olan programlarda derslerin yürütülmesi

MADDE 8 – (1) Kayıt olunan programın eğitimine başlamadan önce ADÜ Yabancı Diller Yüksekokulu tarafından yapılan yabancı dil yeterlik sınavında başarılı olan, muafiyet talebi kabul edilen veya hazırlık sınıfını başarı ile tamamlayan öğrenciler, 5/1 dersleri kapsamında yer alan yabancı dil dersini başarmış sayılır. Bu öğrencilerin ders başarı notu M (Muaf) olarak OBİS'e tanımlanır.

(2) Eğitim dili yabancı dil olan programlarda öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilere, 5/1 dersleri kapsamına giren Türk Dili dersi yerine Türkçeye Giriş dersi okutulur ve eş değer olarak kabul edilir.

(3) Eğitim dili yabancı dil olan programlarda öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenciler için 5/1 dersleri kapsamına giren Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi ile İş Sağlığı ve Güvenliği derslerinin içerikleri ilgili programın eğitim diline uygun olarak hazırlanır ve yürütülür. Bu derslere ait tüm sınavlar ilgili programın eğitim dilinde yapılır.

(4) Eğitim dili yabancı dil olan programlarda öğrenim gören öğrencilerin aldığı 5/1 dersleri kapsamına giren derslerin yüz yüze ve/veya uzaktan eğitim yoluyla verilmesine ortak dersler komisyonu tarafından dönem başlarında karar verilir.

Ders içeriklerinin hazırlanması

MADDE 9 – (1) Ders materyalleri, telif hakları gözetilerek ilgili bölüm başkanlıkları/müdürlükleri tarafından, haftalık ders içeriklerine uygun olacak şekilde hazırlanır ve eğitim portalında yayınlanır.

(2) Her türlü ders materyali, bu materyalleri hazırlayan bölüm başkanlığının / merkez müdürlüğünün sorumluluğundadır.

(3) Uzaktan eğitim olarak verilen dersler sadece eğitim portalı üzerinden yürütülür. Dersin öğretim elemanı hazırladığı ders materyallerini dönem başında eğitim portalına yükler ve öğrenci erişimine açar.

(4) Öğretim elemanı, uzaktan eğitim yöntemi ile yürütülen tüm derslerin şubelerinde sanal sınıf ortamında gerçekleştirilen oturumlarda kendi sesini, görüntüsünü ve ders materyalini paylaşarak dersi etkileşimli olarak yürütür.

(5) Sanal sınıf ortamında eş zamanlı olarak gerçekleştirilen derslerin kayıt altına alınan videoları eğitim portalına eklenerek öğrenci erişimine açılır ve dönem sonuna kadar açık tutulur.

(6) Eş zamansız olarak gerçekleştirilen dersler video olarak kayıt altına alınır, eğitim portalına eklenerek öğrenci erişimine açılır ve dönem sonuna kadar açık tutulur.

Ders kayıtları

MADDE 10 – (1) Ortak dersler kapsamına giren derslerin koduna göre yüz yüze eğitim şubeleri ve uzaktan eğitim şubeleri her yarıyılıda açılır.

(2) Öğrencilerin ortak dersler kapsamına giren tüm derslere kayıtlanma işlemleri, diğer derslerle birlikte akademik takvimde belirtilen ders kayıt tarihlerinde yapılır.

(3) Derslere kayıt işlemlerinin tamamlanması öğrencinin kendi sorumluluğundadır.

Devam zorunluluğu

MADDE 11 – (1) Ortak dersler komisyonu tarafından aksi belirtilmedikçe yüz yüze eğitim yoluyla ve/veya uzaktan eğitim yoluyla alınan derslerde, %70 devam zorunluluğu vardır.

(2) Ortak dersler komisyonu tarafından aksi belirtilmedikçe, dersleri uzaktan eğitim yoluyla alan öğrenciler eş zamanlı dersin devam zorunluluğunu tamamlamak için ders başlama saatinde derse katılmak veya ders gününü izleyen dört (4) gün içerisinde, ders videosunun tamamını eğitim portalından izlemekle yükümlüdür.

(3) Ortak dersler komisyonu tarafından aksi belirtilmedikçe, dersleri uzaktan eğitim yoluyla alan öğrenciler eş zamansız dersin devam zorunluluğunu yerine getirmek için yüklenen videoların tamamını belirtilen süre içerisinde, eğitim portalından izlemekle yükümlüdür.

(4) Uzaktan eğitim yoluyla verilen derslerin şubelerinde öğrencilerin devam/devamsızlık bilgileri dönem sonu sınavlarından önce OBİS'e ADÜZEM tarafından aktarılır. Devamsızlıktan kalan öğrenciler dönem sonu veya bütünleme sınavına giremez. Öğretim elemanı öğrencilerin devam durumları ile ilgili OBİS'te değişiklik yapamaz.

(5) Ortak dersler kapsamına giren dersleri yüz yüze eğitim yoluyla alan ve devam zorunluluğunu yerine getiren ancak başarısız olan öğrenciler, başarısız oldukları dersleri sonraki dönemlerde sadece uzaktan eğitim yoluyla alır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınavlar

Muafiyet sınavı

MADDE 12 – (1) Hangi derslerden hangi tarihte muafiyet sınavı yapılacağına ve kapsamına Senato tarafından karar verilir.

(2) Muafiyet sınavı yapılmasına karar verildiğinde;

a) Muafiyet sınavı, merkezî ve yüz yüze olarak yapılır.

b) Muafiyet sınavı, muafiyet sınavı başvurusunda bulunan öğrenciler için güz döneminde yapılır ve ücretsizdir.

c) Öğrenciler muafiyet sınavı için başvurularını, OBİS üzerinden yapılacak duyuruya göre yapar.

ç) Muafiyet sınavı tarihi, yeri ve sınava ilişkin tüm işlemler ortak dersler koordinatörlüğü tarafından internet sitesi üzerinden duyurulur ve tüm akademik birimlere bildirilir.

d) Başarılı olan öğrencilerin başarı notu M (Muaf) olarak OBİS'e tanımlanır.

Sınavlar

MADDE 13 – (1) Ortak dersler kapsamında olmasına rağmen bazı birimlere özgü açılan derslerin sınavları ilgili birim ve sorumlu öğretim elemanı tarafından yürütülür.

(2) Ortak dersler kapsamında tüm birimlere yönelik yürütülen derslerin dönem sonu sınavı ve bütünleme sınavına ilişkin usul ve esaslar şunlardır:

a) Ortak dersler komisyonu tarafından aksi karar alınmadıkça ortak dersler koordinatörlüğü kapsamında yürütülen ders/dersler için ara sınav yapılmaz.

b) Dönem sonu ve bütünleme sınavları, ortak dersler sınav komisyonu tarafından merkezî ve yüz yüze olarak planlanır.

c) Sınavlara ilişkin soruların hazırlanması, basımının yapılması, birimlere ulaştırılmasına ilişkin süreç, ortak dersler sınav komisyonu tarafından takip edilir.

ç) Dönem sonu sınavı için mazeret sınavı yapılmaz, ancak mazereti ilgili birim yönetim kurulu tarafından kabul edilen öğrencilere bütünleme sınavı için mazeret sınavı uygulanır.

d) Ortak derslerin dönem sonu ve bütünleme sınavları, akademik takvimde yer alan dönem sonu ve bütünleme sınavı tarihleri aralığında belirlenen tarihte yapılır. Belirlenen sınav tarihleri OBİS'e tanımlanır.

e) Ortak dersler komisyonu tarafından aksi belirtilmedikçe, derslerin sınavları ayrı ayrı ve test usulü ile yapılır. Her bir ders için çoktan seçmeli, beş seçenekli, en az 20 sorudan oluşan sınav hazırlanır ve en az 30 dakika sınav süresi verilir.

f) Sınava girecek öğrenci sayısı, sınava girilecek derslik kapasitesinden fazla olduğu takdirde, sınavlar oturumlar hâlinde yapılabilir. Oturumlar ortak dersler sınav komisyonu tarafından planlanır. Sınav oturumları, tüm yerleşkelerde önceden öğrencilere ilan edilen ve sınava giriş belgesinde belirtilen tarih, saat ve sınav salonunda gözetmenler denetiminde yapılır.

g) Özel gereksinimi olan öğrencilerin sınavları; dersin özelliğine, ortak dersler sınav komisyonunun değerlendirmesine ve öğrencinin özel gereksinimine göre yüz yüze sınav, proje, ödev, performans, portfolyo, vaka incelemesi, rapor ve benzeri farklı yöntem ve araçlar kullanılarak yapılabilir.

ğ) Bütünleme sınavına girecek öğrenciler başvuru tarihleri arasında OBİS üzerinden bütünleme sınavı başvurusu yapar. Ortak dersler sınav komisyonu başvuru yapan öğrenciler için bütünleme sınavını hazırlar ve yürütür.

h) Başvuru tarihleri arasında başvuru yapmayan öğrenciler bütünleme sınavına giremez.

Tek ders sınavı ve ek sınavlar

MADDE 14 – (1) Tek ders sınavı ve ek sınavlar ortak dersler koordinatörlüğü tarafından merkezî olarak yapılır.

(2) Tek ders sınavı başvuruları akademik takvimde belirtilen tarihlerde OBİS üzerinden yapılır. Akademik takvimde tarih belirtilmemiş ise ortak dersler sınav komisyonu tarafından belirlenen tarihte tek ders sınavı yapılır.

(3) Ortak dersler koordinatörlüğü tarafından yürütülen derslerin ek sınavı, akademik takvimde belirtilen tarih aralığının ilk gününde yapılır.

(4) Ortak dersler koordinatörlüğü, birimlerin sınav tarihlerini göz önünde bulundurarak tek ders sınavı ve ek sınavlar için öğretim elemanı görevlendirir ve ilgili birimlere resmi yazı ile bildirir.

(5) Ortak dersler sınav komisyonu, sınava girecek öğrencilerin listesini OBİS'ten alır. Görevli öğretim elemanları, sınavı merkezî olarak yapar ve sonuçlarını üç (3) iş günü içerisinde OBİS'e tanımlar.

Sınav sayısı sınırı

MADDE 15 – (1) Ortak dersler kapsamında yürütülen ve merkezî olarak gerçekleştirilecek olan tüm derslerin sınavı aynı gün içerisinde yapılır.

Sınav sonuçlarının değerlendirilmesi

MADDE 16 – (1) Sınav sonuçlarının değerlendirilme aşamaları şunlardır:

a) Ortak dersler kapsamına giren derslerden muafiyet sınavı yapılması hâlinde, 100 tam puan üzerinden en az 50 puan alan öğrenci, başarılı kabul edilir ve sınav sonucu M (Muaf) şeklinde tanımlanır.

b) 5/1 dersleri kapsamında öğretmenlik programlarında yer alan derslerin sınavları ilgili dersin öğretim elemanı tarafından yapılır ve değerlendirilir.

c) Ortak derslerin merkezî olarak gerçekleştirilen sınavları, ortak dersler sınav komisyonu tarafından elektronik ortama aktarılarak değerlendirilir, değerlendirme sonuçları, akademik takvimde belirtilen tarihlerde OBİS üzerinden ilan edilir.

Sınav işlemleri

MADDE 17 – (1) Sınav işlemleri şunlardır:

a) Sınav evrakları, ortak dersler sınav komisyonu tarafından hazırlanır.

b) Sınavda görev yapacak personel sayısı ilgili birimlerden sınava girecek öğrenci sayısına göre ortak dersler sınav komisyonu tarafından belirlenir. Akabinde her birimden ihtiyaç duyulan personel listesi resmî yazıyla istenir ve sınav görevlendirmesi yapılır.

c) Sınav sürecinde görev alan tüm personel görevini, sınav kılavuzunda belirtilen kurallar çerçevesinde güvenlik ve gizlilik ilkelerine bağlı kalarak yerine getirir.

ç) Sınav evrakları, görevlendirilen kurye tarafından, sınav yapılacak binalara sınav saatinden önce ulaştırılır ve bina sınav sorumlusuna imza karşılığı teslim edilir.

d) Bina sınav sorumlusu, sınav salon görevlilerine sınav evraklarını imza karşılığı teslim eder.

e) Sınavlar, görevli personel tarafından; sınav kılavuzunda belirtilen kurallar çerçevesinde gerçekleştirilir.

f) Sınav sonrasında görevliler, sınav evraklarını bina sınav sorumlusuna eksiksiz olarak imza karşılığı teslim eder.

g) Sınavın yapıldığı binadaki bina sınav sorumlusu tarafından bütün salonların sınav evrakları, görevli kuryeye eksiksiz olarak imza karşılığı teslim edilir.

ğ) Sınav evrakları kuryeler tarafından, sınav merkezine eksiksiz olarak imza karşılığı teslim edilir.

Sınav evraklarının saklanması

MADDE 18 – (1) Ortak dersler sınav komisyonu, sınav evraklarını sınav sonuçlarının açıklanmasından bir (1) yıl sonra imha eder. Elektronik ortama aktarılan cevap kâğıtları iki (2)

yıl boyunca saklanır. İtiraza konu olan sınav evrakları ise, itiraz süreci idari veya hukuki olarak sona erinceye kadar saklanır.

Sınav sonucuna itiraz

MADDE 19 – (1) Öğrencilerin, sınav sonuçları ile ilgili itiraz başvurularını sonuçların duyurulmasından sonraki beş gün içinde OBİS üzerinden yapması gerekir. İlgili birim söz konusu itiraz başvurusunu elektronik ortamda ortak dersler koordinatörlüğüne gönderir. Bu tarihten sonra yapılan itiraz işlemleri dikkate alınmaz.

(2) Sınava giren tüm öğrenciler cevap kâğıdı üzerindeki uyarılara, sınav kitapçığının ön yüzündeki ve arka yüzündeki sınav kurallarına uymak zorundadır. Cevap kâğıdı ve sınav kitapçığı üzerindeki alanların eksiksiz ve hatasız doldurulması öğrencinin sorumluluğundadır. Sınav kurallarına uymayan veya sınav evrakında öğrenci bilgilerinin tespiti için kullanılan alanlarda eksik veya hatalı kodlama yapan öğrencilerin cevap kâğıtları değerlendirmeye alınmaz. Bu öğrencilerin sınav sonucu başarısız olarak tanımlanır.

(3) İtirazlar, ortak dersler koordinatörlüğü tarafından, yürürlükteki mevzuat doğrultusunda değerlendirilir ve sonuç öğrencinin OBİS'te kayıtlı telefon numarasına veya e-posta adresine gönderilir, not düzeltilmesi varsa OBİS'e işlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Hüküm bulunmayan hâller

MADDE 20 – (1) Bu usul ve esaslarda hüküm bulunmayan hâllerde; ilgili mevzuat hükümleri ve Senato kararları uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 21 – (1) ADÜ Senatosunun 21.09.2022 tarihli ve 2022/17 sayılı oturumunda alınan XII sayılı karar ile kabul edilen Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Ortak Derslere İlişkin Usul ve Esaslar yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 22 – (1) Bu usul ve esasların 13'üncü maddesinin 2'nci fıkrasının d bendi 2025/2026 eğitim öğretim yılından, diğer maddeleri Senatoda kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 – (1) Bu esaslar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.

Bu Esaslar, ADÜ Senatosunun 12.12.2024 tarihli ve 2024-19 sayılı oturumunda alınan II sayılı karar ile kabul edilmiştir.